

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
GMINY SZYDŁOWIEC NA LATA 2021 -2024 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025 – 2028
ZA LATA 2021-2022**

2023

Autor opracowania:

mafes'

Małopolska Fundacja Energii i Środowiska
ul. Krupnicza 8/3a
31-123 Kraków
www.mafes.com.pl

MAŁOPOLSKA FUNDACJA
ENERGII I ŚRODOWISKA
Członek Zarządu

Tomasz Lis
Tomasz Lis

SPIS TREŚCI

1	Podstawa prawna i metodyka opracowania	3
1.1	Podstawa prawna raportu	3
2	Zmiana lokalnych planów istotnych z punktu widzenia POŚ.....	3
2.1	Uchwała antysmogowa	3
3	Charakterystyka Gminy Szydłowiec.....	5
3.1	Lokalizacja, warunki geograficzne i historyczno-kulturowe	5
3.2	Demografia	5
3.3	Klimat	5
4	Ocena stanu środowiska.....	7
4.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	7
4.1.1	Analiza istniejącego stanu powietrza w Gminie	7
4.1.2	Zrealizowane działania w latach 2021-2022	7
4.2	Zagrożenia hałasem	11
4.3	Pola elektromagnetyczne	13
4.4	Gospodarowanie wodami	14
4.4.1	Wody podziemne	14
4.4.2	Wody powierzchniowe płynące.....	15
4.5	Gospodarka wodno-ściekowa.....	18
4.6	Zasoby geologiczne.....	20
4.7	Gleby	21
4.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	22
4.8.1	Inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.	22
4.8.2	System gospodarowania odpadami	22
4.9	Zasoby przyrodnicze	24
4.10	Zagrożenia poważnymi awariami	28
5	Monitoring Programu.....	29

SPIS TABEL

Tabela 1.	Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowiec	15
Tabela 2.	Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowiec	18
Tabela 3.	Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Szydłowiec	20
Tabela 4.	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (Mg)	23
Tabela 5.	Ilość odpadów komunalnych przekazanych do PSZOK przez mieszkańców [Mg].....	23
Tabela 6.	Liczba zdarzeń na terenie Gminy Szydłowiec w latach 2020-2022.....	29
Tabela 7.	Wskaźniki monitorowania POŚ.....	29

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1.	Lokalizacja Gminy Szydłowiec	5
Rysunek 2.	Zasięg obszarów przekroczenia poziomu docelowego stężenia B(a)P określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie mazowieckim w 2022 roku	7
Rysunek 3.	Główne cieki powierzchniowe Gminy Szydłowiec	16
Rysunek 4.	Formy ochrony przyrody na obszarze Gminy Szydłowiec	25

1 Podstawa prawna i metodyka opracowania

1.1 Podstawa prawna raportu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.) Burmistrz, co 2 lata przedstawia Radzie Miejskiej Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu niniejszego raportu Radzie Miejskiej, należy skierować go do organu wykonawczego powiatu.

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/290/22 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 14 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Szydłowiec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028.

Program Ochrony Środowiska Dla Gminy Szydłowiec na Lata 2021 -2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028 został sporządzony w celu realizacji na szczeblu gminy polityki ochrony środowiska zbieżnej z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i programowymi (krajowymi i wojewódzkimi). Jest to dokument, jako podstawowe narzędzie do realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie gminy.

2 Zmiana lokalnych planów istotnych z punktu widzenia POŚ

2.1 Uchwała antysmogowa

Sejmik Województwa Mazowieckiego z dniem 26 kwietnia 2022 r. przyjął uchwałę nr 59/22 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała zwana antysmogową wprowadza ograniczenia i zakazy, co do używanych urządzeń i paliw:

- od 11 listopada 2017 r. można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzenia Komisji UE),
- od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:
  - mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
  - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem,
  - węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
  - paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna),
- od 1 stycznia 2023 r.:
  - nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
  - nie wolno eksploatować kotłów na paliwa stałe (w tym biomasę) w nowo budowanych budynkach dla których wnioski o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie zostały złożone po dniu 1 stycznia 2023 r., jeżeli istnieje techniczna możliwość podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej, która znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki inwestora na której znajduje się instalacja,
- od dnia 1 października 2023 r., w granicach administracyjnych m.st. Warszawy nie wolno stosować węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- od 1 stycznia 2028 r.
  - nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,

- w granicach administracyjnych gmin wchodzących w skład powiatów: grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego nie wolno stosować węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, jeśli zostały zainstalowane przed 11 listopada 2017 r.,
- posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie,
- użytkownicy kotłów na węgiel, spełniających wymogi ekoprojektu, eksploatowanych w granicach powiatów znajdujących się w obszarze NUTS2 – warszawski stołeczny uruchomionych przed 1 czerwca 2022 r. będą mogli je eksploatować do końca ich żywotności.

3 Charakterystyka Gminy Szydłowiec

3.1 Lokalizacja, warunki geograficzne i historyczno-kulturowe

Gmina Szydłowiec położona jest w południowej części województwa mazowieckiego i graniczy bezpośrednio z województwem świętokrzyskim. Zajmuje obszar 138,30 km² (0,38% powierzchni województwa mazowieckiego, 0,04% powierzchni Polski), w przeliczeniu na hektary tj. 13 830 ha, z czego miasto rozciąga się na obszarze 2 189 ha, natomiast tereny wiejskie to 11 641 ha.

Gmina Szydłowiec jest jedną z 5 gmin tworzących Powiat Szydłowiecki i jedną z 50 miejsko-wiejskich gmin województwa mazowieckiego. Składa się z miasta – Szydłowca – oraz 22 sołectw: Barak, Ciechostowice, Chustki, Hucisko, Jankowice, Korzyce, Krzcięcin, Łazy, Majdów, Omięcin, Rybianka, Sadek, Szydłówek I, Szydłówek II, Świerczek, Świniów, Wilcza Wola, Wola Korzeniowa, Wysocko, Wysoka, Zastronie i Zdziechów.

Siedziba Urzędu Miejskiego znajduje się w Szydłowcu. Ponadto miasto to stanowi ponadlokalne centrum rozwoju jako ważny ośrodek administracyjny, przemysłowy, produkcyjny i kulturalny powiatu.

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Szydłowiec

Źródło: Google Maps.

3.2 Demografia

Na koniec roku 2022 liczba mieszkańców Gminy Szydłowiec wynosiła 17701 osób, z tego w mieście zameldowanych było 10918 osób, w na terenie sołectw 6783 osoby. W porównaniu do roku poprzedniego liczba mieszkańców zmniejszyła się o 259 osoby, w tym w mieście o 186 osób, a w sołectwach o 73 osób. W roku 2022 odnotowano 123 urodzenia, o 4 mniej niż w roku poprzednim oraz 229 zgony, o 45 mniej niż w roku poprzednim.

3.3 Klimat

Klimat (Według podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicz)

Gmina Szydłowiec położona jest na granicy dwóch dzielnic klimatycznych: wójko-małopolskiej i mazowiecko-podlaskiej, a więc w strefie pośredniej między wpływami oceanicznymi i

kontynentalnymi. Średnia roczna temperatura wynosi 7,6oC-7,2oC. Najwyższe średnie temperatury notowane są w lipcu (18,2oC/17,4oC), a najniższe w styczniu - 3,8oC - -5,2oC. Średnia roczna amplituda jest wysoka i wynosi 22oC-22,6oC, a liczona ze średnich dobowych temperatur maksymalnych i minimalnych wynosi 30,1oC-31,3oC. Okres wegetacyjny (średnia temperatura dobowa powyżej 5oC) trwa na tym terenie około 210 dni i rozpoczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia. Trwa do października. Średnia roczna wilgotność względna powietrza na terenie gminy wynosi 79%. Średnie roczne zachmurzenie wynosi 6,9o pokrycia nieba chmurami w skali 11 stopniowej (od 0 do 10). Rejon Szydłowca otrzymuje 593 mm opadów w skali rocznej, z czego na okres wegetacyjny (IV-IX) przypada ok. 386 mm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez blisko 74,3 dni w roku od listopada do kwietnia, lecz nie utrzymuje się stale ze względu na odwilże. Na terenie gminy przeważają wiatry z kierunku zachodniego oraz południowo i północnowschodniego. Wyraźny wpływ na warunki klimatyczne wywierają: zróżnicowana rzeźba terenu, rodzaj podłoża, głębokość zalegania wód gruntowych oraz pokrycie zwartymi powierzchniami leśnymi występującymi w południowej części gminy.

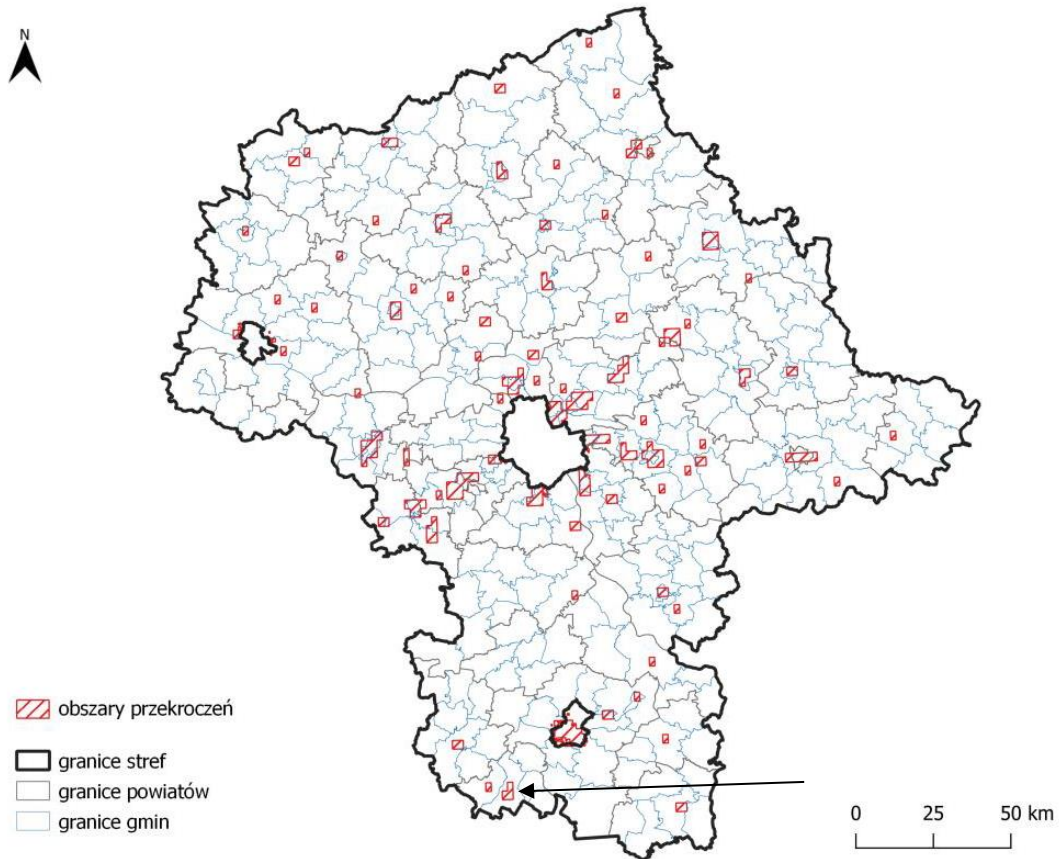
4 Ocena stanu środowiska

4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

4.1.1 Analiza istniejącego stanu powietrza w Gminie

Gmina Szydłowiec znajduje się w strefie podlegającej ocenie jakości powietrza – strefa mazowiecka. Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Mazowieckim za rok 2022, klasyfikuje do obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń B(a)P/rok.

Rysunek 2. Zasięg obszarów przekroczenia poziomu docelowego stężenia B(a)P określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie mazowieckim w 2022 roku

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

4.1.2 Zrealizowane działania w latach 2021-2022

4.1.2.1 Wymiana urządzeń grzewczych i montaż odnawialnych źródeł energii

W ramach realizacji obowiązującego Programu ochrony środowiska dla Gminy Szydłowiec oraz przyjętego uchwałą Nr VII/48/19 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 24.04.2019 r. Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Szydłowiec na lata 2019-2024, podejmowane było szereg działań służących redukcji emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, a także mających na celu podniesienie efektywności energetycznej, zmniejszenie kosztów energii oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Gmina realizowała dwa projekty mające na celu wymianę starych urządzeń grzewczych na ekologiczne

pelletowe, gazowe, olejowe, zgazowujące drewno oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznych i solarnych, a także montaż pomp ciepła:

- kontynuacja rozpoczętego w 2019 r. **„Wymiana urządzeń grzewczych na terenie Gminy Szydłowiec”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej 4 Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza – Poddziałanie 4.3.1 Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej, typ projektów: Ograniczenie „niskiej emisji”.

W ramach projektu w 2021 wymieniono 67 urządzeń grzewczych na: 23 kotły na pellet, 29 kotły gazowe, 2 kotły na olej, 2 kotły zgazowujące drewno, zainstalowano 9 powietrznych pomp ciepła, 2 gruntowe pompy ciepła, wykonano 30 instalacji fotowoltaicznych, 5 instalacji solarnych.

W 2022 r. w ramach projektu zamontowano 23 kotły na pellet, 29 kotły gazowe, 2 kotły na olej, 2 kotły zgazowujące drewno, zainstalowano 11 powietrznych pomp ciepła, 30 instalacji fotowoltaicznych, 5 instalacji solarnych. Całkowita wartość projektu w 2022 r. to 1 826 948,67 zł, z czego 1 237 408,26 zł to kwota pozyskanego dofinansowania.

- **„Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez wymianę urządzeń grzewczych na terenie Gminy Szydłowiec”** współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 4.3 „Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza”, Poddziałanie 4.3.1 „Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej”, Typ projektu: „Ograniczenie „niskiej emisji”, wymiana urządzeń grzewczych” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. W ramach projektu realizowany jest montaż infrastruktury do produkcji energii elektrycznej i ciepłej z energii słonecznej. Z uwagi na konieczność dostosowania zakresu przewidzianych robót do bieżących potrzeb wskazanych przez beneficjentów projektu, w 2021 r. dokonano aktualizacji dokumentacji projektowej, studium wykonalności oraz programu funkcjonalno-użytkowego, jego zakres obejmuje zakup i montaż 18 szt. pomp ciepła, 27 szt. paneli fotowoltaicznych, 6 szt. kolektorów słonecznych oraz instalację 8 kotłów na pellet o min. mocach 15kW, 20kW, 18 kotłów gazowych o min. mocach 12 kW, 17 kW. W 2022 r. ogłoszone zostały cztery przetargi, które zostały unieważnione z powodu zbyt wysokiej ceny złożonych ofert. Zadania inwestycyjne w ramach tego projektu realizowane w 2023 r.

4.1.2.2 Program „Czyste Powietrze”

Od 2021 roku na mocy porozumienia zawartego z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie Gmina Szydłowiec jest uczestnikiem Programu „Czyste Powietrze”, którego celem jest podniesienie jakości powietrza oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wspieranie właścicieli budynków jednorodzinnych w finansowaniu prac termomodernizacyjnych, a także wymiany starych i nieefektywnych systemów ogrzewania. W ramach realizacji programu został utworzony w Gminie Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, którego zadaniem jest m.in.:

- udzielanie informacji o Programie osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie, prowadzenie w tym zakresie konsultacji osobistych i telefonicznych;
- przygotowywanie i przekazywanie do WFOŚiGW wniosków o dofinansowanie oraz przygotowywanie wniosków o płatność;
- prowadzenie działań mających na celu propagowanie programu wśród mieszkańców, organizacja spotkań informacyjnych z mieszkańcami.

W 2021 r. poprzez punkt Konsultacyjno-Informacyjny złożono 44 wnioski o dofinansowanie na kwotę około 1 000 000,00 zł. W roku 2022 zorganizowane zostały dwa spotkania informacyjne z mieszkańcami na temat możliwości uzyskania dopłat w ramach programu Czyste Powietrze oraz możliwości uzyskania wsparcie w przygotowaniu wniosku oraz rozliczeniu uzyskanego dofinansowania. W imieniu mieszkańców złożono 80 wniosków o dofinansowanie na kwotę około 3 500 000,00 zł.

4.1.2.3 Inne działania

W latach 2021-2022 r. podejmowano wiele działań służących zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń, a w szczególności: poprawa nawierzchni dróg publicznych, prowadzenie bieżącego czyszczenia ulic, chodników oraz traktów komunikacyjnych na terenie miasta i gminy, modernizacja oświetlenia ulicznego, montaż opraw ledowych pozwalających na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, montaż paneli fotowoltaicznych, termomodernizacja budynków socjalnych, modernizacja Ciepłowni Miejskiej Sp. z o.o.

W ramach projektu „Montaż odnawialnych źródeł energii w placówkach użyteczności publicznej działających na terenie Gminy Szydłowiec” zamontowane zostały instalacje fotowoltaiczne w Publicznej Szkole Podstawowej im. Biskupa Jana Chrapka w Majdowie, Publicznej Szkole Podstawowej im. Gen. Stefana Roweckiego „Grotą” w Wysokiej, Publicznej Szkole Podstawowej im. Janusz Kusocińskiego w Sadku, w budynkach Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana III Sobieskiego w Szydłowcu (ul. Wschodnia 19 i ul. Folwarczna 4) oraz budynku Żłobka Miejskiego Nr 1 w Szydłowcu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 530.868,03 zł, w tym 262.314,01 zł to dofinansowanie ze środków budżetu państwa.

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

W 2022 roku Gmina realizowała zadania wynikające z ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, w zakresie przyjmowania i wprowadzania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków deklaracji dotyczących źródeł ciepła. Łącznie do CEEB wprowadzonych zostało 4090 deklaracji, złożonych przez mieszkańców Gminy w formie papierowej, bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Szydłowcu.

4.1.2.4 Termomodernizacja

Wykonano następujące modernizacje budynków:

- Remont Kina „Górnik”,
- Modernizacja – naprawa poszycia dachowego na budynku Regionalnego Centrum Biblioteczno-Multimedialnego w Szydłowcu,
- Modernizacja gminnej świetlicy wiejskiej w miejscowości Korzyce,
- Modernizacja gminnego budynku letniskowego pełniącego funkcję świetlicy wiejskiej w miejscowości Barak,
- Modernizacja budynku wiejskiego w sołectwie Szydłówek II,
- Modernizacja gminnej świetlicy wiejskiej w miejscowości Sadek,
- Zakup i montaż dwóch okien w Publicznej Szkole Podstawowej w Wysokiej,
- Modernizacja budynku OSP w Majdowie,
- Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 2 w Szydłowcu,
- Remont budynku Świetlicy wiejskiej w miejscowości Szydłówek.

W ramach zadania pn. „**Termomodernizacja budynków socjalnych w Szydłowcu**” wykonano wymianę pokrycia dachowego wraz z obróbką blacharską w budynku socjalnym przy ul. Radomskiej 50 w Szydłowcu oraz zakupiono materiały budowlane do docieplenia ścian budynku. W ramach robót

inwestycyjnych i remontowych w 2022 r. wykonano m.in.: termomodernizację budynków socjalnych przy ul. Radomskiej i ul. Piaskowej, dokonano wymiany wodomierzy w związku z upływem ich legalizacji w lokalu socjalnym przy ul. Piaskowej 24 oraz w lokalu socjalnym przy ul. Sadowej 4, zakupiono urządzenia grzewcze wraz z łącznikami do lokali socjalnych przy ul. Tadeusza Kościuszki 265 i Sadowej 4, wymieniono ogrzewacze wody w lokalach socjalnych w budynku przy ul. Piaskowej 24, przeprowadzono okresowe pięcioletnie i roczne przeglądy techniczne budynków, inne roboty awaryjne i nieprzewidziane. W ramach zadania pn. „**Termomodernizacja budynków socjalnych w Szydłowcu**” wykonano docieplenie ścian budynku socjalnego przy ul. Radomskiej 50.

W ramach robót remontowych w 2021 r. wykonano m.in.: wymieniono łączniki piecowe przy urządzeniach grzewczych w lokalach socjalnych Nr 1 i Nr 3 przy ul. Kościuszki 265 w Szydłowcu, przeprowadzono kwartalne czyszczenia przewodów kominowych dymowych oraz rocznych wentylacyjnych wraz z okresową kontrolą stanu technicznego sprawności przewodów kominowych.

4.1.2.5 Miejska sieć ciepłownicza

Działania zmierzające do zmniejszenia negatywnych oddziaływań na środowisko podejmowała Ciepłownia Miejska Sp. z o.o. w Szydłowcu realizując między innymi inwestycje związane z budową instalacji kogeneracji czy też modernizując węzły ciepłownicze. Ciepłownia Miejska Spółka z o.o. w Szydłowcu prowadziła następujące inwestycje modernizacyjne:

- W 2021 r. - budowa przyłącza do trzech budynków mieszkalnych wybudowanych na Osiedlu Wschód – koszt inwestycji 37.701,37 zł;
- W 2021 r. - opracowanie dokumentacji technicznej na przebudowa sieci ciepłowniczej wzdłuż ul. Zamkowej – koszt 4.876,80 zł;
- W 2021 r. - modernizacja odpowielania i odzūżlania kotła – koszt inwestycji 117.574,96 zł;
- W 2021 r. - modernizacja układu pompowego w węzłach grupowych (wymiana pomp na energooszczędne sterowane elektronicznie – koszt inwestycji 43.248,30 zł;
- W 2021 r. - modernizacja układu pomiarowo-rozliczeniowego kotłowni – koszt inwestycji 34.027,78 zł;
- W 2021 r. - budowa instalacji fotowoltaicznej na węźle grupowym przy ul. Stanisława Staszica – koszt inwestycji 100.284,73 zł; wykonanie klimatyzacji w pomieszczeniach biurowych i socjalnych w budynku przy ul. Kolejowej – koszt 6.400,00 zł;
- budowa instalacji kogeneracji w oparciu o silnik gazowy 1-6-1 – koszt robót wykonanych w 2021 r. to 870 149,76 zł, w 2022 r. rozpoczęcie budowy układu kogeneracyjnego w oparciu o silnik gazowy około 0,8 Mwe; koszt w 2022 r. 3 166 035,44 zł, zadanie realizowane z udziałem dotacji i pożyczki z NFOŚiGW; termin zakończenia realizacji zadania - listopad 2022 r.;
- budowa instalacji kogeneracji w oparciu o silnik gazowy 7-5-4 – koszt robót wykonanych w 2021 r. - 49.212,20 zł, w 2022 r. rozpoczęcie budowy układu kogeneracyjnego w oparciu o silnik gazowy około 0,8 Mwe, koszt 73 544,73 zł, zadanie realizowane z udziałem dotacji i pożyczki z NFOŚiGW; termin zakończenia realizacji zadania – czerwiec 2024 r.;
- w 2022 r. - modernizacja węzła przy ul. Władysława Jachowskiego 4 – 19 630,20 zł.

4.1.2.6 Oświetlenie publiczne

Na terenie Gminy Szydłowiec, na koniec 2021 r. zamontowano łącznie 11 szt. opraw ledowych, lamp oświetlenia drogowego typu lamp typu Lumi Street BGP 212. Wzdłuż nowo wybudowanego ciągu pieszego nad rzeką Korzeniówką w Szydłowcu, zamontowano 17 szt. latarni ledowych. W 2022 r. zamontowano 3 szt. opraw ledowych, lamp oświetlenia drogowego typu lamp typu Lumi Street BGP

212. Dokonano modernizację oświetlenia ulicznego poprzez demontaż zamontowanych lamp typu OUSc i Alu Road i wymianę ich na oprawy led w ilości 717 szt., dodatkowo wymieniono w istniejących opraw ozdobnych źródła światła z sodowych na ledowe 39 szt. Na terenie parku Radziwiłłowskiego i Rynku Wielkim zamontowane są lampy typu LUCERNA 3200CDM w ilości 136 lamp, oraz 37 lamp Dissano Miniflori służących do iluminacji Ratusza i Zamku. Wzdłuż nowo wybudowanego ciągu pieszego na ulicy Rzecznej w Szydłowcu zamontowano 15 szt. lamp dogruntowych led. Ponadto wykonano modernizację oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Świerczek, Wysoka, Zdziechów. Zakupiono, także latarnie solarne w ilości 12 szt. niezbędne do oświetlenia ulic miejskich 11 szt., oraz drogi gminnej w miejscowości Świerczek 1 szt.

4.2 Zagrożenia hałasem

Gmina Szydłowiec na bieżąco prowadzi działania związane z modernizacją dróg gminnych. Zmiana nawierzchni dróg poprawia stan klimatu akustycznego w gminie.

Wydatki na bieżące remonty dróg gminnych (remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych masą mineralno-bitumiczną, remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych emulsją asfaltową i grysami, zakup kruszywa i innych materiałów do utrzymania dróg) w 2021 r. wyniosły 343 464,20 zł, w 2022 r. – 237 230,98 zł. Na zimowe utrzymanie dróg gminnych w 2021 r. wydatkowano kwotę – 87 810,43 zł, w 2022 r. – 91 047,00 zł. W 2021 r. został zakupiono pług wraz z przednim TUZ-em oraz posypywarka do ciągnika za kwotę 80 500,00 zł.

W 2021 r. wykonano poniższe zadania w zakresie modernizacji i przebudowy dróg:

- Odwodnienie drogi gminnej w msc. Wysoka (od kościoła w kierunku wsi Świniów) – zakup materiałów - 6 833,00 zł,
- Modernizacja rowów wzdłuż drogi gminnej w msc. Świerczek - 18 451,09 zł,
- Przebudowa drogi gminnej nr 141 w msc. Jankowice – 229 950,80 zł, 140 000,00 zł Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Przebudowa drogi gminnej w msc. Hucisko – 217 593,90 zł, 195 330,00 zł Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Przebudowa drogi gminnej w msc. Zastronie – 348 382,23 zł, 200 000,00 zł Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Przebudowa ulicy Garbarskiej w Szydłowcu – 551 066,43 zł, 444 670,00 zł Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Uzbrojenie terenu inwestycyjnego strefy przemysłowej S2 w Szydłowcu – sektory 8.P i 9.P poprzez budowę przedłużenia ul. Leśnej wraz z infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną 306 375,39 zł, 219 856,99 zł Samorząd Województwa Mazowieckiego,
- Przebudowa drogi gminnej w msc. Zdziechów Działy – 380 303,57 zł, 120 000,00 zł Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Rybianka - 88 303,52 zł,
- Przebudowa drogi wewnętrznej ulicy Krótkiej w Szydłowcu 202 577,78 zł, 201 152,00 zł, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Wykonanie odwodnienia terenu przy ciągu pieszo-jezdnym wzdłuż rzeki Korzeniówki w Szydłowcu – 98 367,74 zł,
- Przebudowa ulicy Polanki w Szydłowcu – dokumentacja – 32 000,00 zł.

W 2021 r. Gmina Szydłowiec realizowała również zadania z zakresu infrastruktury drogowej we współdziałaniu Powiatu Szydłowieckiego, przekazując dotację celową na pomoc finansową dla Powiatu szydłowieckiego w łącznej wysokości 73 197,00 zł oraz udzielając pomocy rzeczowej w formie robocizny i pracy sprzętu w łącznej wysokości 28 411,18 zł. Wykonano m.in. rozbudowę drogi powiatowej Szydłowiec-Majdów gr. woj. od km 1+818 do km 7+870 wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego (dokumentacja).

W 2022 r. koszty związane z modernizacją, rozbudową, przebudową dróg wyniosły 3 959 729,99 zł, z czego 1 999 471,50 zł to środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych. W ramach w/w kwoty wykonano m.in.:

- Przebudowa ulicy Szydłowieckiego oraz ulicy Kopernika w Szydłowcu,
- Modernizacja ul. Rzecznej w Szydłowcu polegająca na remoncie drogi, źródła ulicznego oraz budowie oświetlenia ulicznego – 113 464,65 zł,
- Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Rybianka – opracowanie dokumentacji 7 900,00 zł,
- Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Marywil – opracowanie dokumentacji projektowej 16 500,00 zł,
- Modernizacja rowów odwadniających wzdłuż drogi gminnej w msc. Zastronie – 24 136,59 zł,
- Modernizacja rowów odwadniających wzdłuż drogi gminnej w msc. Zastronie – 16 148,42 zł,
- Modernizacja rowów odwadniających wzdłuż drogi gminnej w msc. Jankowice – 26 938,13 zł,
- Odwodnienie drogi gminnej i wykonanie przepustów w msc. Wysoka (od kościoła w kierunku wsi Świniów) – 20 465,89 zł,
- Przebudowa drogi gminnej w msc. Hucisko – 531 996,34 zł, 201 797,54 zł Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Modernizacja i remont ul. Reymonta w Szydłowcu – opracowanie dokumentacji projektowej 9 840,00 zł,
- Modernizacja i remont ul. Staszica w Szydłowcu – opracowanie dokumentacji projektowej 10 000,00 zł,
- Wykonanie dokumentacji technicznej przebudowy ul. Widok i Radomskiej między Urzędem Skarbowym, a Starostwem Powiatowym – opracowanie dokumentacji projektowej,
- Przebudowa drogi gminnej w msc. Zastronie,
- Przebudowa drogi gminnej w msc. Chustki – opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej,
- Przebudowa drogi wewnętrznej ulicy Małej w Szydłowcu działka nr ewid. 2631, od ul. Górnej do ul. Narutowicza.

W 2022 r. gmina realizowała zadania z zakresu infrastruktury drogowej we współdziałaniu Powiatu Szydłowieckiego, przekazując dotację celową na dofinansowanie zadania pn. „Remont drogi powiatowej Nr 4003W Szydłowiec - Antoniów gr. woj. ul. Folwarczna i ul. Podgórze w Szydłowcu” w wysokości 50 000,00 zł.

Nad Zalewem w Szydłowcu w trakcie realizacji jest budowa ścieżki pieszo-rowerowej i parking przy ul. Partyzantów. Zakończenie realizacji tych inwestycji planowane jest do końca 2024 r.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMS)

W roku 2021 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał pomiary monitoringowe hałasu zgodnie z założeniami Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa mazowieckiego na lata 2021-2025. Pomiarów nie dokonywano na obszarze Gminy Szydłowiec.

Hałas przemysłowy

Pomiary hałasu przemysłowego w oj. mazowieckim w roku 2021 wykonano dla 204 podmiotów (33 w ramach kontroli i interwencji, 171 pomiary okresowe (automonitoringowe)).

W roku 2021 WIOŚ w Warszawie prowadził działania kontrolne w zakresie hałasu przemysłowego. Ogółem w ramach kontroli i interwencji Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ zbadało 33 podmioty, m. in: zakłady przemysłu spożywczego i chemicznego, wytwórnie betonu, duże obiekty handlowe, myjnie samochodowe, cukrownie, itp. Źródłami hałasu o największej uciążliwości akustycznej były: myjnie samochodowe, cukrownia i urządzenia chłodnicze w zakładach przemysłu spożywczego.

Wg WIOŚ w Warszawie nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych na obszarze Gminy Szydłowiec.

4.3 Pola elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Prowadzi on również, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

W 2022 r. na obszarze województwa mazowieckiego Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ wykonało monitoringowe pomiary PEM w 159 punktach pomiarowych, z czego w 92 punktach stałej sieci monitoringu i w 67 punktach monitoringu badawczego.

Punkt stałej sieci monitoringu znajduje się w Szydłowcu na ul. Tadeusza Kościuszki.

Nazwa punktu pomiarowego	Wynik z 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość maksymalna (E _{max}) [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WME
W_2022_E_23	<0,28	-	0,4	0,2	0,02

W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku (wartość wskaźnika WME w żadnym z punktów nie przekroczyła wartości 1).

Wśród instalacji emitujących pola elektromagnetyczne na terenie gminy znajdują się:

- linie elektroenergetyczne - długość sieci energetycznej 110 kV na terenie Gminy Szydłowiec wynosi 11,4 km.

Oddziaływanie linii średnich oraz niskich napięć jest nieistotne z punktu widzenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi. Natomiast linie wysokich (110 kV) i najwyższych (220 kV, 400 kV) napięć są źródłem pola o wartościach znacznie przekraczających dopuszczalne w terenach zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym pod liniami o napięciu 110 kV i wyższym oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, jak i również w bezpośrednim sąsiedztwie stacji elektroenergetycznych należy unikać lokalizacji budynków mieszkalnych lub ich lokalizacja powinna być poprzedzona odpowiednimi pomiarami.

Głównym źródłem PEM na obszarze województwa są SBTK (Stacje Bazowe Sieci Komórkowej). Według danych zawartych w systemie SI2PEM (<https://si2pem.gov.pl/stats/>), aktualnych na dzień 20.06.2023 r., na terenie województwa mazowieckiego zlokalizowanych jest 8 131 stacji bazowych telefonii komórkowej oraz 10 nadajników telewizyjnych DVB-T. Należy dodać, że SI2PEM, czyli System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie ElektroMagnetyczne, jest publicznie dostępną bazą danych dającą obywatelom możliwość zobaczenia m.in. gdzie zlokalizowane są SBTK oraz jakie były wyniki pomiarów poziomów PEM wykonanych w obrębie tych stacji.

Na terenie gminy znajdują się następujące stacje bazowe telefonii komórkowej (wg <https://si2pem.gov.pl/>):

- stacje bazowe telefonii komórkowej:
  - ul. Kolejowa 21 (komin Ciepłowni Miejskiej); sieci T-Mobile, Orange, Plus,
  - ul. Piaskowa - dz. nr 2333/7 (maszt własny); sieci T-Mobile, Orange,
  - ul. Józefa L. Sowińskiego 51/52 (miejska oczyszczalnia ścieków), sieć Plus,
  - ul. W. Jachowskiego 2 (dach bloku mieszkalnego SzSM, Play),
  - ul. Polna 26 (własna wieża kratowa Play),
  - Zastronie – Gmina Szydłowiec dz. ew. nr 31,
  - Zdziechów - gm. Szydłowiec, (własna wieża przy dawnej DK7, Plus).

Poziom emisji dla tego rodzaju anten kształtuje się na poziomie powyżej 0,1 kV/m². Pola elektromagnetyczne telefonii komórkowej są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Stacje bazowe posiadają odpowiednie pozwolenia. Zachowane są odpowiednie strefy ochronne.

Biorąc pod uwagę łączną liczbę źródeł pól elektromagnetycznych, a także fakt, iż są one zlokalizowane w znacznym rozproszeniu, uznaje się, że w gminie nie są przekroczone dopuszczalne normy środowiskowe.

4.4 Gospodarowanie wodami

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie ochrony wód

Na bieżąco wykonywane są w prace zabezpieczająco-naprawcze i utrzymaniowe: czyszczenie korytek ściekowych, udroźnienie kanalizacji deszczowej, naprawy odwodnienia – umocnienie rowów elementami betonowymi, uzupełnienia kruszywem ubytków nawierzchni dróg bocznych wykoszenie poboczy, czyszczenie chodników, naprawy krat odwodnienia liniowego.

4.4.1 Wody podziemne

Jednostką wyznaczoną do przeprowadzania oceny ilościowego i jakościowego stanu wód podziemnych jest jednolita część wód podziemnych (JCWPd). Jednolita część wód podziemnych oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw

wodonośnych. Wydzielana jest jako zbiorowisko wód podziemnych, występujących w warstwie lub warstwach wodonośnych, stanowiących lub mogących stanowić źródło wody do spożycia znaczące zaopatrzeniu ludności lub istotne dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Gmina znajduje się w obrębie JCWPd nr 86 i 102.

Jakość wód podziemnych

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzi monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) dokonano oceny stanu JCWPd.

Tabela 1. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowiec

Kod JCWPd	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
GW2000102	dobry	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	niezagrożona
GW2000102	dobry	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	niezagrożona

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>, „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, (Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Na terenie gminy Szydłowiec są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Przeważająca część Gminy położona jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: Zbiornik Szydłowiec - Goszczewice nr 413. Fragmentarycznie w północnych krańcach obszaru znajduje się zbiornik Szydłowiec - Goszczewice nr 412. Są to zbiorniki udokumentowane.

4.4.2 Wody powierzchniowe płynące

Gmina Szydłowiec znajduje się w zasięgu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie i należy do regionu wodnego środkowej Wisły. Głównym ciekim powierzchniowym obszaru jest Korzeniówka, która bierze swój początek w rejonie Huciska (południowo-zachodni skraj Gminy). Przed Szydłowcem wpada do niej kilka lokalnych cieków zbierających wody w okolicach Budek, Woli Korzeniowej oraz Nowego i Starego Książka. Powyżej Szydłowca – w środkowej i częściowo północnej części obszaru – zasila ją kilka strumieni i cieków, spośród których, do największych należy Szabasówka oraz zmeliorowany ciek w rejonie Zdziechowa. Szabasówka jest prawym dopływem Radomki. Ma długość 22,8 km i powierzchnię zlewni 561,4 km². Południowo-wschodnią część Gminy odwadnia silnie rozwinięta sieć cieków i strumieni górnego dorzecza Oleśnicy – dopływu Kamiennej. Wody powierzchniowe są uzupełniane przez mniejsze zbiorniki wodne.

Zalew w Szydłowcu

Zalew w Szydłowcu utworzono na rzece Korzeniówce w latach 70. XX wieku. Zalew poddany został modernizacji a teren wokół zalewu został zagospodarowany .

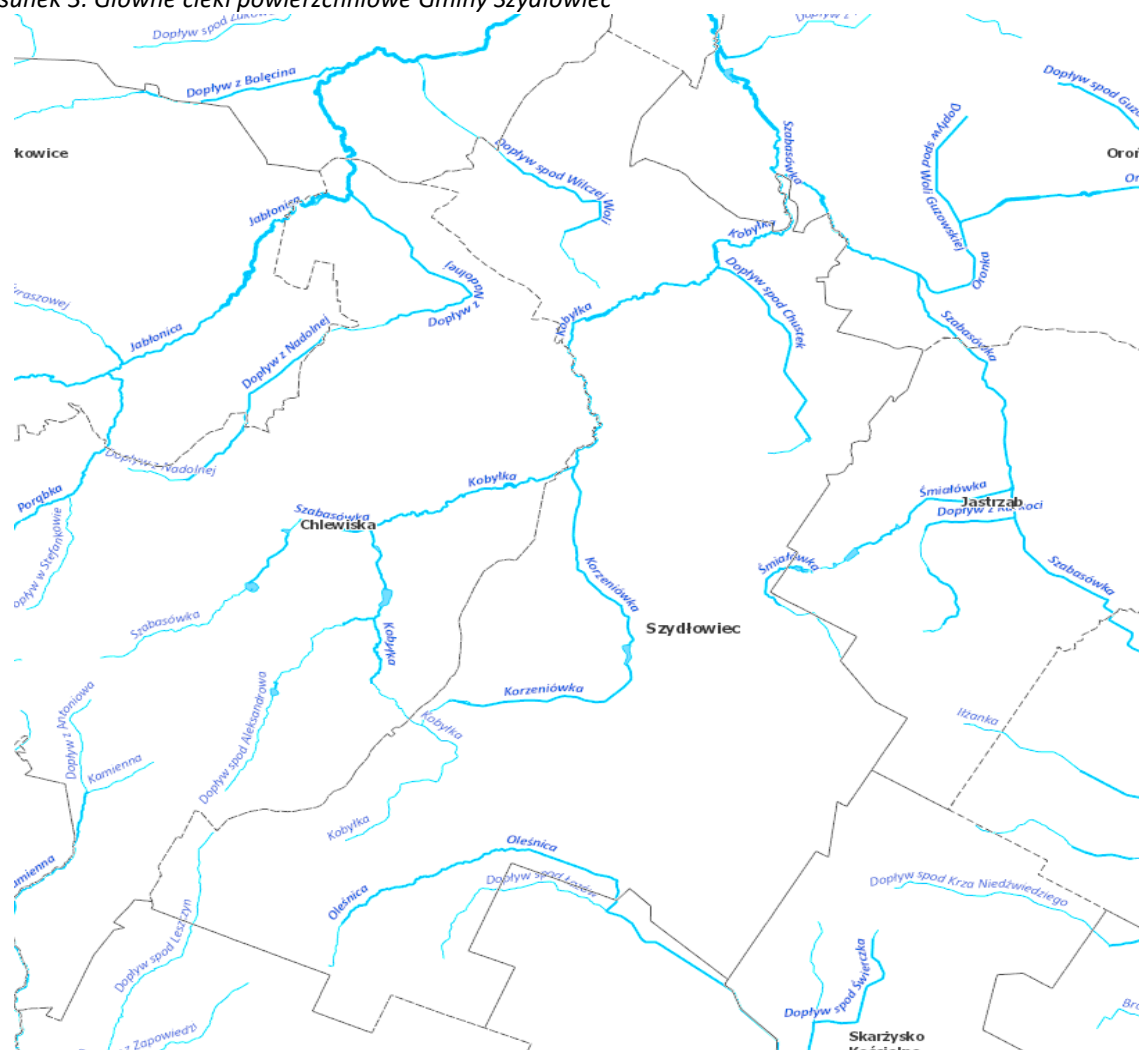
W pierwszym etapie wykonano: remont tamy, oczyszczenie zbiornika wodnego i rekultywacja terenów zielonych. Przy akwenu wytyczone są alejki z piaskowca oraz wykonana została linia energetyczna. Szydłowiecki zalew dysponuje boiskiem do piłki plażowej siatkowej i nożnej, skateparkiem, siłownią plenerową, placem zabaw dla dzieci oraz parkiem linowym.

Zadania zrealizowane w 2022 r. to realizacja projektu "Utworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej na rzecz aktywizacji społecznej nad Zalewem w Szydłowcu", w ramach którego wykonano ścieżkę pieszko-rowerową oraz parking przy ul. Partyzantów, a także przeprowadzone zostały przetargi na kolejne inwestycje realizowane w ramach tego zadania m.in. budowa budynku sanitarnego nad zalewem oraz pola dla kamperów, zjeżdźalni i wodny plac zabaw oraz zagospodarowanie kamieniołomu Podkowiński. Zakończenie realizacji tych inwestycji planowane jest do końca 2024 r.

Na obszarze Gminy znajduje się kilka zbiorników wodnych. Służą one do celów przeciwpożarowych, do hodowli ryb lub jako zbiorniki retencyjne.

W centrum Szydłowca, zlokalizowany jest staw z wyspą, na którym znajduje się zamek szydłowiecki. W północnej części Gminy w Krzcięcinie istnieje staw młyński – obecnie niekonserwowany zarasta roślinnością. W Chustkach i Długoszu znajdują się niewielkie zbiorniki wodne o charakterze przeciwpożarowym.

Rysunek 3. Główne ciek powierzchniowe Gminy Szydłowiec

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?qpmap=qpSIGW

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plany gospodarowania wodami wskazują ustalone cele środowiskowe dla jednolitych części wód i obszarów chronionych wraz z prezentacją wyników przeprowadzonej oceny stopnia osiągnięcia celów środowiskowych. Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) brano pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego.

Jakość wód

Sposób oceny stanu wód

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, które powstały w wyniku działalności człowieka lub których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka, tzn. wód sztucznych lub wód silnie zmienionych – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał "dobry i powyżej dobrego". O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu / potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego [rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)].

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowych normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako „poniżej dobrego”. Dodatkowo, wyniki badań osadów dennych są wykorzystywane w systemie oceny stanu chemicznego wód.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu / potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan / potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan / potencjał ekologiczny sklasyfikowany jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie. Z powyższych reguł wynika, że stan jednolitej części wód można ocenić jedynie na podstawie jednego z

trzech wymienionych wyżej elementów (nawet przy braku klasyfikacji dla pozostałych), jeśli wskazuje on na stan zły.

Tabela 2. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowiec

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan (ogólny)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Cel środowiskowy stan lub potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW20000323435	Kamienna do Żarnówki	zły	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW200010252289	Jabłonica	brak danych	dobry stan ekologiczny	brak danych	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW20001125229	Szabasówka od Kobyłki do ujścia	brak danych	dobry stan ekologiczny	brak danych	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW20001023619	Iżanka do Małszyńca	zły	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny	zagrożona
RW20001025223	Szabasówka do Kobyłki	zły	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny	zagrożona
RW200006234329	Oleśnica	zły	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	zagrożona
RW200006252249	Kobyłka	zły	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	dobry stan ekologiczny	zagrożona

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>, „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, (Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Zagrożenie powodziowe

Na obszarze Gminy nie występuje zagrożenie powodziowe

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły weszło w życie z dniem 23 marca 2023 r. Dokument nie określa działań na obszarze Gminy Szydłowiec.

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Zadania z zakresu poboru i uzdatniania wody oraz dostarczania jej odbiorcom, a także odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych i przemysłowych to podstawowa działalność Spółki Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Szydłowcu. Spółka nadzoruje pracę siedmiu ujęć wody w tym: trzech ujęć wody w Szydłowcu („Wschodnia”, „Iżęcka” i „Piękna”) oraz czterech stacji uzdatnia wody („Zdziechów”, „Sadek”, „Hucisko”, „Majdów”)

Spółka prowadzi prace związane z oczyszczaniem ścieków w Oczyszczalni ścieków w Szydłowcu - zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodno-prawnym. Dodatkowo wykonywana jest eksploatacja 18 przepompowni ścieków, które pracują zgodnie z przeznaczeniem użytkowym. Oprócz usług podstawowych Spółka świadczy również prace dodatkowe polegające na odbiorze w punkcie zlewnym ścieków dowożonych od mieszkańców przez akredytowanych przewoźników. Wykonywane są również

usługi polegające na wywozie nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych od mieszkańców Gminy Szydłowiec oraz gmin ościennych.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w Szydłowcu. Przepustowość oczyszczalni wynosi 5000 m³/dobę.

Długość sieci wodociągowej w Gminie Szydłowiec wynosi 148,9 km, w tym długość sieci wiejskich wynosi 99,2 km, natomiast długość sieci wodociągowej w Szydłowcu wynosi 49,2 km. Spółka eksploatuje 43,3 km sieci kanalizacyjnej, z czego długość sieci wiejskich to 10,7 km, a 32,5 km to długość sieci w Szydłowcu. W 2022 roku Spółka sprzedała 589.074 m³ wody i odebrała i oczyściła 325.600 m³ ścieków.

Realizacja zadań w latach 2021 i 2022

Spółka Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Szydłowcu w roku 2021 realizowała zadania w zakresie budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz deszczowej. Ponadto wykonała przyłącza wodociągowe - 54 punkty, kanalizacji sanitarnej - 24 punktów. Wykonano w ramach przyłączy 1320 mb sieci wodociągowej oraz 267 mb kanalizacji sanitarnej. W ciągu roku 2021 usunięto 145 awarii w sieci wodociągowej oraz 223 awarii w sieci sanitarnej. Spółka wymieniła 500 wodomierzy i wydała 122 szt. warunków technicznych przyłączy do sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej lub deszczowej. W 2021 r. na inwestycje wydatkowano kwotę 88 361,28 zł, Spółka przeznaczyła środki na remonty i modernizacje w Stacjach Uzdatniania Wody w Majdowie i Sadku oraz przepompowniach ścieków w następującym zakresie: modernizacje ujęć i sieci wodociągowej w Szydłowcu (wymiana zasuw sieciowych, zakup urządzeń diagnostycznych wycieków wody z sieci), remonty, czyszczenie sieci kanalizacyjnej oraz przepompowni ścieków.

Realizując założenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Szydłowiec w 2021 r. wykonano szereg inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej:

- Budowa kanalizacji w miejscowości Wola Korzeniowa;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz ciśnieniowej z pompowniami w Szydłowcu, ulice: Książek Stary, Książek Nowy i Książek Majdowski;
- Budowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej w dz. nr 5646/28 od ul. Kochanowskiego do Mickiewicza – Os. nad Zalewem;
- Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej nieruchomości położonych w Szydłowcu przy ul. Książek Stary oznaczonych numerami geodezyjnymi 3316/2, 3310/4, 3299/4;
- Przebudowa sieci wodociągowej w ulicach Kopernika i Szydłowieckiego wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej.

W 2021 r. realizowany był projekt budowy biologicznej oczyszczalni ścieków przy PSP im. Biskupa Jana Chrapka w Majdowie. W 2020 r. zrealizowane je tylko w zakresie dokumentacji technicznej. W 2021 r. zadanie wykonywane było jako zadanie inwestycyjne.

W 2022 r. za kwotę 4 080 938,21 zł wykonano:

- Budowa kanalizacji w mes. Wola Korzeniowa – koszt 851 285,22 zł,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej w przepompowniach w

- Szydłowcu – ul. Książek Stary, ul. Książek Nowy, Książek Majdowski – 2 814 157,62 zł,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Polanki – 148 000,00 zł,
  - Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej do działek nr 3919/4, 3933/6, 3922/6 przy ul. Mikołaja Kopernika – 89 000,00 zł,
  - Rozbudowa sieci wodociągowej w Szydłowcu – dzielnica przemysłowa – 128 500,00 zł,
  - Budowa zbiornika odwadniającego oraz zagospodarowanie jego terenu w msc. Świerczek – 49 995,37 zł.

Spółka Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Szydłowcu w roku 2022 wykonała 44 punkty przyłącza wodociągowego, 20 punktów przyłącza kanalizacji sanitarnej. Wykonano w ramach przyłączy sieci wodociągowej – 879 mb sieci, kanalizacji sanitarnej - ok. 224 mb sieci. W ciągu roku usuwane były awarie w sieci wodociągowej (122), w sieci sanitarnej (221). Spółka wymieniła 500 szt. wodomierzy i wydała 122 szt. warunków technicznych przyłączy do sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej lub deszczowej. W roku 2022 na inwestycje i remonty Spółka wydatkowała 234.006,19 zł. Spółka wykonywała działania inwestycyjne i modernizację sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej oraz modernizację w stacjach uzdatniania wody i przepompowniach ścieków m.in. zadania ograniczające straty w systemie wodociągowym, w tym przebudowę i wymianę przyłączy sieci wodociągowej, wymianę zasuw sieci wodociągowych, wymianę wodomierzy, a także zadania mające na celu poprawę stanu istniejących zasobów majątku trwałego Spółki takie jak remonty i modernizacje Stacji Uzdatniania Wody oraz ujęć wody, przepompowni ścieków oraz Oczyszczalni ścieków. Modernizacja (rozbudowa) oczyszczalni ścieków w Szydłowcu.

Gmina posiada uchwalony **Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Szydłowiec**. Na dotacje dla mieszkańców w ramach Programu w 2021 roku przeznaczono kwotę 6 000,00 zł. Udzielono jednej dotacji w wysokości 2 000 zł. W 2022 roku przeznaczono kwotę 5 000,00 zł. Nie udzielono żadnej dotacji z uwagi na brak wniosków mieszkańców.

4.6 Zasoby geologiczne

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy co roku publikuje „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce. Według „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 rok” na terenie gminy znajdują się następujące złoża:

Tabela 3. Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Szydłowiec

Rodzaj	Nazwa złoża	Wydobycie	Zasoby bilansowe (tys. ton)
Piaskowce	Szydłówek - Bielecki	-	35
	Jankowice 2	-	106
	Jankowice 6	-	174
	Szydłowiec	3	378
	Szydłówek	0	65
	Szydłówek - Saspol	1	47
	Szydłówek III	-	134

	Szydłówek – Skopek I	-	81
	Szydłówek – Wojciech	-	47
Piaski – czyli kruszywo naturalne	Omięcin	7	63
	Wysoka5	-	281
	Wysoka6	3	309
	Zdziechów IV	-	199

Źródło: Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 rok

4.7 Gleby

W Gminie Szydłowiec w przeważającej części gleby są średnio przydatne dla rolnictwa. Dominują gleby średnie i słabe i najłabsze klasy IV, V i VI. Są one ubogie w substancje organiczne, uprawa na tych gruntach wiąże się z ryzykiem niskich plonów, z kolei są to dogodne obszary do rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Udział gleb najlepszych, bardzo dobrych i dobrych jest znikomy, w dużej mierze wynika to z warunków fizjograficznych obszaru.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556). Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Baza danych gromadzonych od 1995 r. w ramach programu "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" pozwala na określenia stanu jakości gleb, ocenę kierunków jej zmian oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń dla funkcji gleb użytkowanych rolniczo, wpisując się w potrzeby działań określonych w Strategii Ochrony Gleb (COM (2021) 699). Do zagrożeń tych należą m.in. ubytek materii organicznej, zanieczyszczenie gleb i zasolenie.

Wyniki badań prowadzonych w latach 1995-2020 pozwalają na ocenę jakości gleb i stanu ich zanieczyszczenia w 25-letniej perspektywie czasowej, w zależności od czynników antropogenicznych, takich jak regionalne zróżnicowanie produkcji rolniczej, jej intensyfikacja, oddziaływanie przemysłu, transportu i urbanizacji, oraz warunków środowiskowych, decydujących o przebiegu procesów glebowych.

Na terenie Gminy Szydłowiec badania gleb ornych nie były prowadzone. Najbliżej badania prowadzono w latach 1995-2020 w miejscowości Polany (gm. Wierzbica). Wyniki badań dostępne są na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pod adresem:

https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=267

4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

4.8.1 Inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W Gminie Szydłowiec zlokalizowane jest składowisko odpadów komunalnych, obecnie jest to obiekt nieeksploatowany. Zarządzaniem składowiskiem zajmuje się spółka "Wodociągi i Kanalizacja" na podstawie umowy zawartej pomiędzy Gminą Szydłowiec a Spółką z o.o. Wodociągi i Kanalizacja w Szydłowcu.

W latach 2021 i 2022 Spółka zrealizowała następujące zadania w ramach zarządzania składowiskiem :

1. Podpisano umowę z Przedsiębiorstwem Geologicznym w Kielcach na prowadzenie monitoringu składowiska odpadów komunalnych w Szydłowcu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie składowisk odpadów.
2. Sporządzono i przekazano sprawozdawczość zgodnie z zobowiązującymi przepisami w tym zakresie:
  - sprawozdanie M-09 o wywozie i unieszkodliwianiu odpadów komunalnych za 2021 i 2022 r. wysłane do GUS,
  - sprawozdanie z monitoringu składowiska odpadów komunalnych za 2021 i 2022 r. przekazane Delegaturze WIOŚ w Radomiu,
3. Ustanowiono zabezpieczenia roszczeń, w formie polisy ubezpieczeniowej, w związku z zarządzaniem składowiskiem odpadów.
4. Podpisano umowę z firmą EKO MAX Recykling Sp. z o. o. na rekultywację składowiska odpadów w Szydłowcu i rozpoczęto przygotowania formalne do rekultywacji składowiska:
  - postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Przetwarzanie odpadów w ramach rekultywacji składowiska w Szydłowcu”,
  - zmiana decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie składowiska,
  - sporządzenie raportu oddziaływania na środowiska dla w/w przedsięwzięcia.

4.8.2 System gospodarowania odpadami

W roku 2021 oraz 2022 odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych realizowany był przez przedsiębiorstwo „Wodociągi i Kanalizacja”, Spółka z o.o. , ul. Wschodnia 11 , 26-500 Szydłowiec. Na terenie Gminy Szydłowiec prowadzona jest zbiórka odpadów w sposób wynikający z Rozporządzenia Ministra Środowiska z 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów. Odpady komunalne podzielono na sześć podstawowych frakcji: papier, plastik i metale, szkło, odpady biodegradowalne, zmieszane odpady komunalne, popiół. Obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów nie wprowadza wymogu zbierania popiołu w sposób selektywny.

Na terenie Gminy Szydłowiec nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. W 2022 roku odpady komunalne odebrane z terenu gminy przekazywane były do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Radomiu.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

Ilość zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Szydłowiec w 2022 r. wynosi łącznie 4 145,33 Mg, z czego 2 584,20 Mg były to odpady zmieszane, natomiast 1 561,13 Mg stanowiły odpady zebrane w sposób selektywny.

Tabela 4. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (Mg)

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (Mg)				
	ogółem	zmieszane	segregacja	% segregacji
rok 2016	3 779,24	2 639,04	1 140,2	30,17
rok 2017	3 806,08	2 502,78	1303,30	34,24
rok 2018	5 071,33	2 602,36	2418,97	47,69
rok 2019	4 834,81	3 007,56	1 827,25	37,79
rok 2020	3955,78	2798,38	1 157,40	41,36
rok 2021	4 602,25	2 546,54	2 055,71	44,66
rok 2022	4 145,33	2 584,20	1 561,13	37,66

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Szydłowiec w roku 2022 r.

Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych

Na terenie Gminy Szydłowiec został zorganizowany stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy ul. Piaskowej 29.

Do punktu każdy mieszkaniec mógł dostarczać odpady komunalne takie jak: sprzęt RTV i AGD, meble i odpady wielkogabarytowe, baterie i akumulatory, opony, odpady i gruz z drobnych prac remontowych i rozbiórkowych, leki, opakowania po farbach i lakierach oraz zużyte oleje silnikowe, przekładniowe itp. Przeteterminowane leki można było dostarczać również do wyznaczonych aptek.

Gmina organizowała z częstotliwością 2 - krotnego odbioru w ciągu roku zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzęt RTV i AGD oraz opon, które były wystawione przez mieszkańców przed posesję lub przy altanach śmietnikowych w ustalonych terminach.

Tabela 5. Ilość odpadów komunalnych przekazanych do PSZOK przez mieszkańców [Mg]

Ilość odpadów komunalnych przekazanych do PSZOK przez mieszkańców [Mg]									
Rok	Rodzaj odpadu								
	Zmieszane odpady komunalne	Szkło	Papier i tektura, metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe	Odpady biodegradowalne	Popiół	Gabaryty	Elektro śmieci opony	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego,	Razem
2016	0,0	4,560	0,0	0,0	0,0	3,88	0,37	0	8,81
2017	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,57	0	11,57
2018	0,0	7,700	3,31	9,7	0,0	3,5	1,37	26,920	52,5
2019	0	0	0	0	0	0	0	8,42	8,42
2020	0	0	0	0	0	0	0	8,16	8,16
2021	0	0	0	0	0	0	0	5,00	5,00
2022	0	0	0	0	0	81,46	31,80	172,18	285,44

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Szydłowiec w roku 2022 r.

Osiągnięte przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w roku 2022 wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

W roku 2022 Gmina Szydłowiec osiągnęła poziomy:

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania 7,52 %,
- przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne, wynoszący 100%,
- przekazanych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych w stosunku do odebranych i zebranych odpadów 3,29 %,
- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych 51,34 %.

Usuwanie azbestu

W 2022 r. Gmina realizowała zadanie pod nazwą „Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Szydłowiec” w ramach programu „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” finansowanego z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W roku 2022 usunięto i unieszkodliwiono z terenu gminy Szydłowiec 108,35 Mg materiałów zawierających azbest, co stanowi 6 373,53 m².

4.9 Zasoby przyrodnicze

Zrealizowane działania w latach 2021-2022

Gmina realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w tym:

- bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych,
- bieżąca konserwacja drzew i zieleni.
- wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenów nieruchomości – w 2021 roku wydano 51 zezwoleń, a w 2022 12 zezwoleń,
- przyjmowanie zgłoszeń od osób fizycznych o planowanej wycince drzew i krzewów rosnących na terenach stanowiących własność prywatną – w 2021 roku przyjęto 145 zgłoszeń, w 2022 przyjęto 196 zgłoszeń,

W ciągu 2021 r. na terenie miasta nasadzonych zostało 226 drzew (dęby, akacje, cisy, świerki, brzozy, ozdobne wiśnie) oraz 613 ozdobnych krzewów (tuje, rododendrony, azalie, suchodrzewy, hortensje, derenie, tawuły, jałowce) W 2022 r. realizowano nasadzenia zastępcze drzew w Parku Radziwiłłowskim.

Opieka nad zwierzętami

W 2021 i 2022 roku realizowane były przyjęte uchwałami Rady Miejskiej w Szydłowcu programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Szydłowiec. Łącznie z budżetu gminy w 2021 roku wydano na ten cel 46.602,97 zł a w 2022 r. 50.894,72 zł.

Rok 2021

Wykonano 120 zabiegów kastracji i sterylizacji zwierząt (psy i koty), stanowiących własność mieszkańców gminy Szydłowiec na kwotę 20 601,00 zł.

Realizowano również wyłapywanie bezdomnych i agresywnych zwierząt. Na ten cel wydano kwotę 17 129,97 zł.

Rok 2022

Wykonano 86 zabiegów kastracji i sterylizacji zwierząt (psy i koty), stanowiących własność mieszkańców gminy Szydłowiec na kwotę 17.300,00 zł.

Realizowano również wyłapywanie bezdomnych i agresywnych zwierząt. Na ten cel wydano kwotę 15.309,00 zł.

Kontynuowano współpracę ze schroniskiem dla zwierząt w Pabianicach oraz współpracę z firmą JASTA, która utylizuje zwierzęta padłe i zabite w wypadkach drogowych na terenie gminy.

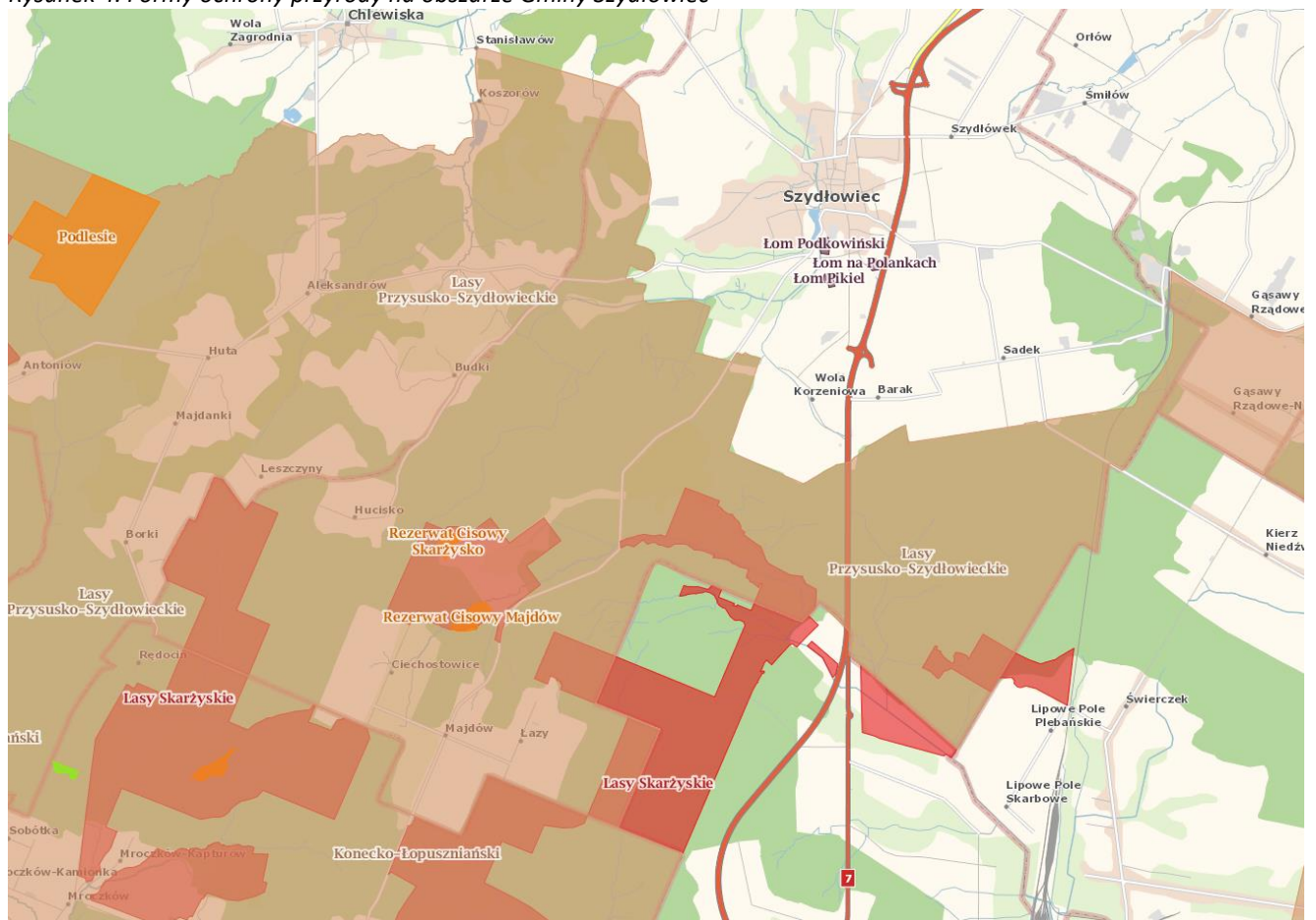
Lasy

Lasy w Gminie Szydłowiec zajmują powierzchnię 5 337,17 ha, co stanowi 37,7 % powierzchni Gminy (2022 r.).

Najwięcej lasów występuje w południowej części Gminy, które w większości stanowią lasy będące w Zarządzie Lasów Państwowych, bezpośrednio zarządzane przez Nadleśnictwo Skarżysko, , północna i środkowa część prawie nie posiada lasów (wyjątek – kompleks 200 ha w okolicy wsi Omięcín). Północną i środkową część Gminy stanowią lasy będące własnością prywatną, nadzorowane przez Starostę Szydłowieckiego oraz lasy Skarbu Państwa zarządzane przez Nadleśnictwo Radom (Leśnictwo Łaziska).

Obszary i obiekty środowiska prawnie chronione na obszarze Gminy Szydłowiec

Rysunek 4. Formy ochrony przyrody na obszarze Gminy Szydłowiec

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Rezerwy przyrody

Na terenie Gminy Szydłowiec wyznaczono rezerwy przyrody „Rezerwat Cisowy Skarżysko” („Cis A”) o powierzchni 6,10 ha oraz „Rezerwat Cisowy Majdów” („Cis B”) o pow. 10,5 ha. Położone są na terenie Nadleśnictwa Skarżysko.

Użytki ekologiczne

Na obszarze Gminy Szydłowiec występują następujące użytki ekologiczne:

- użytk 155 – rynnowe zagłębienie terenu, utworzony Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dn. 06.04.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Radom. z dn. 30.04.1998 r. Nr 8 poz. 36),
- użytk 156 – silnie wilgotne zagłębienie terenu, utworzony Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dn. 06.04.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Radom. z dn. 30.04.1998 r. Nr 8 poz. 36),
- użytk 157 – silnie wilgotny nieużytek, utworzony Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dn. 06.04.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Radom. z dn. 30.04.1998 r. Nr 8 poz. 36).

Natura 2000

Na terenie Gminy Szydłowiec najważniejszą, pod względem rangi, formą ochrony przyrody jest sieć NATURA 2000, a w jej ramach na omawianym terenie włączono do ochrony Lasy Skarżyskie (PLH260011).

Lasy Skarżyskie są obszarem wyznaczonym ze względu na specjalną ochronę siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa). Powierzchnia wynosi 2 383,5 ha. Charakterystyczne cechy ukształtowania terenu to wzniesienia i pagórki przeciętane dolinami strumieni; występują także rozległe powierzchnie terenu równinnego i falistego. Obszar zdominowany przez lasy. Duże powierzchnie zajmuje wyżynny jodłowy bór mieszany, uważany za zbiorowisko endemiczne Polski. Na obrzeżach lasów występują bardzo dobrze zachowane zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion. W ostoi stwierdzono występowanie kilku gatunków o znaczeniu europejskim: motyle - czerwończyk nieparek i przeplatka.

Obszar Lasy Skarżyskie położony jest w południowej części Gminy, na której zlokalizowana jest ścieżka „Szydłowiec – Miasto na Kamieniu”, która prowadzi po najbardziej interesujących miejscach ostoi.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gminy Szydłowiec znajduje się Obszar chronionego krajobrazu **Lasy Przysusko-Szydłowieckie** utworzony w roku 1983, obejmujący kompleks lasów Puszczy Rozwadowskiej i Świętokrzyskiej o pow. 43 580 ha.

Stanowiska dokumentacyjne

Na obszarze Gminy Szydłowiec występują następujące stanowiska dokumentacyjne:

- „Łom na Polankach” – stanowisko utworzone Rozporządzeniem nr 32 Wojewody Radomskiego z dnia 18.04.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Radomskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 94), stanowi nieczynny kamieniołom w głębinnych piaskowców szydłowieckich,
- „Łom Podkowiński” – stanowisko utworzone Rozporządzeniem nr 33 Wojewody Radomskiego

z dnia 18.04.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Radomskiego z 1996 r. z Nr 10, poz. 95), jest to nieczynny kamieniołom wglębny piaskowców szydlowieckich - odsłonięcie geologiczne wraz z pasem gruntu i wyrobiska wypełnionego wodą szerokości po 1 m w części górnej i dolnej ściany, ograniczającej wyrobisko od wschodu i północy,

- „Łom Pikiel” – stanowisko utworzone Rozporządzeniem nr 33 Wojewody Radomskiego z dnia 18.04.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Radomskiego Nr 10, poz. 95), jest to nieczynny kamieniołom wglębny piaskowców szydlowieckich - odsłonięcie geologiczne wraz z pasem gruntu szerokości 5 m w części górnej ściany i wyrobiska szerokości 1 m wypełnionego wodą, ograniczającym wyrobisko od północy (długość 20 m), wschodu (całość) i południa (długość 20 m).

Pomniki przyrody

Zgodnie z Uchwałą nr XXIV/171/20 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 27 października 2020 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Szydłowiec na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody.

Tereny zieleni urządzonej

Zieleń pełni istotne funkcje na obszarach zurbanizowanych, takie jak: funkcja ekologiczna, udział w wymianie gazowej, wpływ na obieg wody, na warunki wilgotnościowe powietrza, rola filtracyjna, ochronna, izolacyjna, funkcja zdrowotna, wypoczynkowa, dydaktyczna i wychowawcza. Według danych GUS w 2020 roku na terenie Gminy znajduje się:

- 4 parki spacerowo – wypoczynkowe o powierzchni 19,3 ha,
  - Park Niepodległości naprzeciwko Policji ul. Kościuszki,
  - Park nad Zalewem ul. Folwarczna,
  - Park Radziwiłłowski ul. Zamkowa,
  - Park Kolejowa ul Kolejowa.
- 8 zieleńców o powierzchni 7,7 ha, m.in.:
  - Skwer Piłsudskiego ul. Kościuszki obok Urzędu Skarbowego,
  - Skwer przy Pl. Marii Konopnickiej,
  - Ciąg nad rzeką Korzeniówką ul. Folwarczna,
  - Skwerek koło Kościoła obok płyty Rynku.
- 4,9 ha zieleni ulicznej,
- 15,4 ha terenów zieleni osiedlowej.

4.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Na podstawie „Rejestru zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii” opracowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ostatnich latach na terenie gminy nie odnotowano poważnych awarii. Na terenie Gminy Szydłowiec występują duże zakłady przemysłowe, np. huta - Trend Group, sp. z o.o, Toolmex Truck Sp. z o.o., OVENTROP POLEN SYSTEME Sp.z o.o. Brak jest zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii zgodnie z kryteriami ilościowo jakościowymi określonymi w rozporządzeniu u Ministra Gospodarki.

Funkcjonowanie Ochotniczych Straży Pożarnych

Jednostki Straży Pożarnej w Gminie Szydłowiec:

- Państwowa Straż Pożarna - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Szydłowcu

Jednostki OSP

Na terenie Gminy Szydłowiec funkcjonuje 6 jednostek OSP: OSP Jankowice, OSP Majdów, OSP Sadek, OSP Szydłowiec, OSP Wola Korzeniowa, OSP Wysoka. OSP Majdów, Szydłowiec, Wysoka i Wola Korzeniowa, włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W 2021 roku jednostki OSP uczestniczyły w 107 akcjach gaśniczych. W roku 2021 na działalność ochotniczych straży pożarnych wydatkowano kwotę 626.033,41 zł, zrealizowano m.in.: zakupiono po 4 komplety aparatów ochrony dróg oddechowych dla OSP Jankowice i OSP Wysoka za łączną kwotę 45 000,00 zł, z czego 22 252,00 zł to dotacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, przeprowadzono remont samochodu Renault dla OSP Wola Korzeniowa za kwotę 25 431,00 zł, rozpoczęto inwestycję pn.: „Modernizacja budynku OSP w Majdowie” – wydatkowana kwota to 222 152,52 zł, z czego 158 768,08 zł to dofinansowanie ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, a kwota 31 016,00 zł to środki z funduszu sołectkiego Sołectwa Majdów, przekazano dotację celową w kwocie 4 675,00 zł na zakup wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej dla OSP Wola Korzeniowa.

W 2022 r. na działalność ochotniczych straży pożarnych, wydatkowano kwotę: 1.672.658,73 zł. W okresie sprawozdawczym zrealizowano m.in. następujące zadania:

- modernizacja budynku OSP w Majdowie: środki z budżetu Województwa Mazowieckiego - Urząd Marszałkowski: 417.392,34 zł, Powiat Szydłowiecki: 250.000,00 zł, środki własne: 558.862,96 zł.
- wykonanie odprowadzenia wody deszczowej z budynku OSP Wysoka – 15.000,00 zł.
- zakupiono krzesła, stoły, szafki strażackie do budynku OSP Majdów, za kwotę 32.184,99 zł ze środków funduszu sołectkiego.
- zakupiono zmywarę, odkurzacz, stół, ławki, zmywarę, pralko-suszarkę, kocioł elektryczny, telewizor do pomieszczeń OSP Wola Korzeniowa, za kwotę 24.589,20 zł.

Ponadto Ochotnicze Straże Pożarne w Wysokiej, Majdowie, Woli Korzeniowej i Jankowicach pozyskały z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dotacje na

realizację zadania pt. „Zakup sprzętu i wyposażenia służącego do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń na potrzeby OSP.”

W 2022 r. jednostki OSP uczestniczyły w 139 akcjach gaśniczych. W porównaniu z rokiem 2021 liczba pożarów wzrosła o ok. 30%. Liczba miejscowych zagrożeń wynosiła 224 i wzrosła o 21%. Odnotowano również 10 fałszywych alarmów. Liczba wszystkich zdarzeń w roku 2022 wzrosła, w porównaniu do roku poprzedniego, o około 22%. 77 % to zagrożenia lokalne, 23 % zagrożenia małe.

Tabela 6. Liczba zdarzeń na terenie Gminy Szydłowiec w latach 2020-2022

Rok	Liczba zdarzeń			
	Pożary	Miejscowe zdarzenia	Fałszywe alarmy	Razem
2020	192	140	16	348
2021	107	185	14	306
2022	139	224	10	373

Źródło: Raport o stanie Gminy Szydłowiec 2022

5 Monitoring Programu

Tabela 7. Wskaźniki monitorowania POŚ.

Lp.	Wskaźnik	Stan w roku 2015 r.	Stan w roku 2020 r.	Stan w roku 2022r.
A. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko				
1.	Stan jakości powietrza	Przekroczenie B(a)P/rok	Przekroczenie B(a)P/rok	Przekroczenie B(a)P/rok
2.	Długość sieci ciepłowniczej km	12	13,7	13,7
3.	Ludność korzystająca z sieci gazowej	6 725	7 203	7 142
4.	Jakość wód powierzchniowych JCW	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
5.	Długość sieci wodociągowej km	137,2	146,8	148,9
6.	Długość sieci kanalizacyjnej km	39,3	42,1	43,3
7.	Ilość przyłączy budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej szt.	3 709	4 067	4 164
8.	Ilość przyłączy do sieci kanalizacyjnej szt.	1 326	1 400	1 444
9.	Odpady komunalne zebrane ogółem Mg	4 169,45	4 079,03	4 145,33
10.	Odpady komunalne zebrane selektywnie Mg	1 169,45	1 403,11	1 561,13
11.	Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych %	25,2	32,08 %	51,34 %
12.	Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania %	0	7,88 %	7,52 %
13.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych odebranych z terenu gminy odpadów komunalnych %	98,5	100 %	100 %
14.	% wskaźnik lesistości	37,7 %	38,1 %	37,7 %
16.	Powierzchnia lasów ha	5 219,16 ha	5 392,03 ha	5 337,17 ha
17.	Ilość pomników przyrody szt.	8	9	9

Źródło: GUS 2022, Raport o stanie Gminy Szydłowiec 2022